

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 167/2021 ns. Pohjoismainen työnhakumalli

Jukka Mattila, VM/BO/RV

26.10.2021

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Merkittävä uudistus työnhakuprosessissa

- Tutkimusnäytön mukaista ymmärrystä myötäilevä ratkaisu, jossa vahvistetaan työhaun tukea ja muodostetaan nykyistä selkeämpi työhaun velvoitejärjestelmä.
 - Selkeä työnhakuvelvoite (hakutavoite), jota voidaan monitoroida, ja porrastettu sanktiojärjestelmä.
 - Kattava ratkaisu: laaja työnhakuvelvoite, ja niille, joilla ei työnhakuvelvoitetta, korvaava suunnitelma ja velvoite (esim. kuntoutus).
 - Voimakas työhaun alkuvaiheen tuki ja sitä vastaava TE-palveluiden resursoinnin vahvistaminen.

Julkista taloutta vahvistava kokonaisuus (n. +117 m/e).

- Arvioitu työllisyyden vahvistuminen n. 9 500 työllistä.
- Suoria lisämenoja TE-palveluiden resursoimisesta (70 m/e vuositasolla) sekä työttömyysturvamenojen kasvusta (33,4 m/e vuositasolla), säästöjä toimeentulotuki- ja asumistukimenoissa (9,7 miljoonaa euroa vuositasolla)
- Työllisyyden vahvistuminen tukee julkista taloutta n. 230 miljoonalla eurolla.

Toimeenpanon onnistuminen 1: oikea ratkaisu jokaiselle

- Ratkaisun löytäminen jokaiselle: jos alennettu velvoite/ei velvoitetta hakea töitä, etsittävä ratkaisu jolla tilanne voidaan korjata.
- Velvoitteen alentamiselle tai poikkeamalle selkeä harkinta: alentamisesta seuraa, että työnhakumahdollisuuksia tulisi vahvistaa tarkoituksenmukaisella tavalla (esimerkiksi osaamiseen ja työkykyyn liittyvät toimenpiteet).
- Tavoitteena, että kaikilla etuudensaajalla on olemassa jokin selkeä, velvoittava (työttömyysturvalain mukaisesti) toimenpide, jolla pyritään tukemaan työllistymistä tai paluuta työmarkkinoille.

Toimeenpanon onnistuminen 2: ammatillinen liikkuvuus

- Ammattitaitosuoja otetaan huomioon työnhakuvelvollisuudessa.
- Ammattitaitosuoja kolme kuukautta työssäoloehdon täyttymisestä. Intensiivijakson aikana pitäisi valmistautua työnhaun laajentamiseen tai osaamisen vahvistamiseen. ("Hakuvelvollisuus koskisi kaikkia sopivia työmahdollisuuksia, huolimatta aiemmasta työkokemuksesta ja koulutuksesta").
- Ammattitaitosuojan ja työllistymissuunnitelman suuntaamisen yhteispelillä keskeinen potentiaali ammatillisen liikkuvuuden edistämisen osalta.

Ratkaisematta jääneitä 1: omaehtoisen opiskelun rooli

- Yhteiskunnallinen keskustelu: osaamisen vahvistamista työttömyyden aikana ei ole syytä estää, kunhan se ei häiritse työnhakua.
- Ehdotuksessa omaehtoisesti opiskelevilla kolme hakua kolmen kuukauden tarkasteluikkunassa (neljäsosa normaalista velvoitteesta, joustavalla aikaikkunalla)
- Omaehtoinen opiskelu lähenee opintotukea: kehityskulku ei kokonaisuuden kannalta tarkoituksenmukainen, sisältää riskejä julkisen talouden näkökulmasta.

Ratkaisematta jääneitä 2: osa-aikainen työnteko

- Työttömyysturvalaissa etuudensaajan yleinen velvoite hakea töitä; koskee kaikkia etuudensaajia. Ehdotuksessa henkilö, jonka säännöllinen viikkotyöaika on vähintään 4 tuntia, ei ole työtön työnhakija.
- Alennetun velvoitteen piirissä, 1 haku/3 kuukautta. Raja sen välillä, minkä JTYP/ehdotus katsoo työttömäksi (4h) ja missä myönnetään *työttömyysturvaetuutta* (80 % vakinaisesta työajasta) on valtava.
- Yhteensovittamisen puute hankaloittaa työttömyysturvan sovittelun kehittämistä. Nämä seikat jatkossa ratkaistava kokonaisuutena.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!